

նի) 1873, Նոր Նրաշք ի Գում Գարու, Գիւցազնեբգութիւնք Մեծին Վարդանայ և Վանանայ Մամիկոնեից (1875): — Միս եղբայրներն են ԱմԱՔԵԼ, Կարապետ, Թարուչ և Մարտիրոս, որոնցմ վերջին միայն ողջ՝ վաճառական է ի Գարա Հիսար: Առաքել ևս — ծանօթ բրք. գրավաճառ. — 20 տարի է վեր ունէր իր տպարանը (Պապը Ալի, բիւ 56) ուր կը տպագրուէին բուրք և ֆրես. դասագիրքեր: 1912 Ապրիլին մեռնելով՝ գաւակը Լեւոն կը շարունակէ նոյն գործը:

107. **Պօղոս Բիրիշճեան** +

— Ծնած է Դապքիա 1839 ին, որի դերձակ Գիրիշնի Յովսէփի: 18 տարեկանին Միւնենտիսեանի աշակերտելով՝ 10 տարի աշխատած է անոր քով: Ռ. Բիրքճեանի մահէն քանի մը տարի առաջ անոր նետ ընկերովի՝ Ֆինճանճբար Եօզուշք բացած է տպարան մը որ 1877ի առնենները փակ էր արդէն: Պօղոս լսող վարիչը կ'ըլլայ Ֆերա, շիշի փողոց բիւ 5 (Հ. ԳՐԻԳՈՐ ՎՐԳ. ԷՆՖԻԷՃԵԱՆԻ նիմնած) տպարանին և իր տպած գիրքերուն վրայ կ'սկսի դրոշմել ՊՈՂՈՍ ԲԻՐԻՇՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. : Այնուհետեւ աշխատած է Յ. Թօլսեանի տպարանը (Թագսիմ), Պօլիս՝ Չեմպերլի Թաշ՝ Օսմանիէ, ապա «Stamboul»ի տպարանները: Մեռած է 23 Ապրիլ 1903ին: — 1863 ին յարած էր Մասնական Միութեան և Նալկական «Հայկ սենեակ»ի անդամակցելով՝ պատուուած նամանուն Միութեան եռագոյն ժապատենով: — Տպած գիրքերը. — Հասունեան ապաշխարութիւն (1869), Գիրք ժողովրդեան, Ազգ. ժողովրդ. մատենադարան, Շաննագարեանի մը խղճին պարզ քննութիւնը, Գամբանական (1870), Պատմութիւն Հայոց (Ա. Պերպ.), Անակրեոնի տաղք, Մասունագրութիւնք Մ. Պեշքաշեանի, Պարապութիւն կրդ. արուսդն Կիլիկիոյ (1871), Տրամբարանութիւն (1877), Առաջին քայլ բարոյքման ազգիս Հայոց ի Հայաստան աշխ., Երկրագործութիւն (1878), Հայութեան նոգին (1879), Առողջապահութիւն և տաժուամն (Տրք. Փեշախալճեան),

ՊՕՂՈՍ ԲԻՐԻՇՃԵԱՆ

Հայկական բառարանութիւն, Միութիւն Հայութեան (1880), Առակք Ֆենելոնի (բրգ. Թ. Կեօզիւրեան (1881), ևն. :

108. **Ա. Ա. Ծանագարեանց** +

— Հաւքեօյ: Համանուն դպրոցին մեջ էր այս տպարանը որուն վերնսկողն էր Ս. Միքայելեան բուարան-դասատուն, իսկ գրաշարապետ՝ ՚ի Յր. Չամաշքբճեան: — Կարապետ Վ. Շաննագարեանի վախճանումէն վերջ, կտակակատար Նուպար Բաշա անոր բողոցած 1000 ոսկիին վրայ եռագատիկ բարդելով 1866 ին նիմնեց «Նուպար Շաննագարեան» վարժարանը, ողբացեալ եղբորն Ասաֆի Նուպարի և Կ. Վ. Ծանագարեանի ՚ի իշատակ: — Միքայելեան վերջէն ծախսու առնելով այս տպարանին գիրքն ու գործինները՝ Պօլիս շարունակեց ինքնագլուխ: — Ա. Ն. Շաննագարեանց տպարանէն լոյս ընծայուած գիրքերը. — Ռեսումն քրիստ. նաւատոյ . . . ի պէտս զարգացելոց (Կ. Վ. Շ.), Համառօտ աշխարհագրութիւն, Բառարան ընտանեկան (1869), Եկնիչբիք (2 նստոր, գործ Տիմիրբիտ Զօլաքիտսի) Թալիբան, Թուարանութիւն (Ս. Միքայելեան), Հաւաքաքածոյք (Թորոս Նագարեան) 1870, Երկրագունտ (Ռասանողական նանդեա) 1870-1:

՚ի ԱՌԱՔԵԼ ՆՈՒՊԱՐ